

Dosarul nr. 3ra-1215/201

prima instanță: Judecătoria Hâncești, sediul Ialoveni (jud: V. Olărescu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud: V. Negru, A. Pahopol, A. Bostan)

DECIZIE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:
judecătorii:

Iulia Sîrcu
Dumitru Visternicean
Nicolae Craiu
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Sîrghi Evghenia,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sîrghi Evghenia
împotriva Primăriei s. Costești cu privire la constatarea încălcării dreptului la
petiționare,

împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău prin care a fost
admis apelul declarat de Primăria s. Costești, a fost casată hotărârea din 16 mai 2017 a
Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere
a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 07 martie 2014, Sîrghi Evghenia a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei s. Costești, solicitând constatarea încălcării dreptului la petiționare
și obligarea persoanelor abilitate din Primăria s. Costești să satisfacă cererea
reclamantei.

În motivarea cererii reclamanta a indicat, că deține cu drept de proprietate terenul
cu destinație agricolă individualizat cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,659 ha,
amplasat în extravilanul s. Costești, raionul Ialoveni.

Pe parcursul anului 2016, proprietarul terenului învecinat a plantat viță-de-vie pe
terenul petiționarei, în lipsa unui acord din partea acesteia și fără stabilirea hotarelor
fixe.

Astfel, a indicat reclamanta că consideră că a fost efectiv lipsită de posibilitatea
exercitării dreptului său de proprietate în raport cu terenul ce-i aparține.

A mai indicat că, la 09 ianuarie 2016, a expediat în adresa Primăriei s. Costești o
cerere, prin care a solicitat eliberarea unui act care ar confirma posesiunea actuală de

fapt a proprietarilor terenurilor învecinate din cadrul teritoriului cu nr. XXXXX. Cererea a fost recepționată de Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni la data de 11 ianuarie 2017.

Reclamanta a specificat că, la expirarea termenului de 30 zile stabilit de legislația în vigoare, nu a fost informată despre rezultatul examinării cererii sale, iar inginerul cadastral din cadrul primăriei s-a eschivat de la îndeplinirea atribuțiilor ce îi revin.

În acest sens, reclamanta, a invocat că i-a fost încălcat dreptul la petiționare, din care considerente s-a adresat cu prezenta cerere de chemare în judecată.

A solicitat Sîrghi Evghenia, admiterea cererii de chemare în judecată, constatarea încălcării dreptului reclamantei la petiționare și obligarea persoanelor abilitate din Primăria s. Costești să satisfacă cererea sa (f.d. 4-5).

Prin hotărârea din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, cererea de chemare în judecată înaintată de Sîrghi Evghenia a fost admisă integral, fiind constatată încălcarea dreptului reclamantei la petiționare de către persoanele abilitate din Primăria s. Costești, s-a obligat de a se deplasa la fața locului reprezentantul autorității publice locale pentru stabilirea hotarelor terenului cu nr. cadastral XXXXX, cu suprafața de 0,659 ha, amplasat în extravilanul s. Costești, r. Ialoveni și întocmirea actului de stabilire a hotarelor (f.d. 18, 20-22).

Invocând ilegalitatea hotărârii instanței de fond, la 02 iunie 2017 și la 13 octombrie 2017, Primăria s. Costești a declarat apel împotriva hotărârii din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, solicitând instanței de apel admiterea apelului, casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi hotărâri, potrivit căreia acțiunea depusă de Sîrghi Evghenia să fie respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Primăria s. Costești, a fost casată hotărârea din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni și a fost pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii.

La 13 iulie 2018 Sîrghi Evghenia a declarat recurs împotriva deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău solicitând casarea deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău cu menținerea hotărârii din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni.

În susținerea recursului a indicat că la caz, decizia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată și care urmează a fi casată, pe motiv că nu a fost aplicată legea care trebuia să fie aplicată și s-a interpretat în mod eronat legea.

A indicat că instanța de apel la examinarea cauzei și-a formulat concluziile în mod arbitrar și contrar circumstanțelor cauzei.

A mai invocat recurenta încălcarea de către instanța ierarhic inferioară a prevederilor art. 130 Codul de procedură civilă, instanța aplicând eronat regulile cu privire la repartizarea sarcinii de probație între părți și degrevarea de probațiune.

În rezultat, a relevat recurenta că instanța de apel s-a eschivat de la exercitarea obligației impusă prin lege, de îndeplinire a actului de justiție, a examinat superficial circumstanțele cauzei, nu a intrat în esența litigiului și nu a apreciat toate circumstanțele și probele existente ale cauzei, pronunțând o hotărâre neîntemeiată, astfel fiindu-i încălcat în mod direct dreptul la judecarea în mod echitabil a cauzei.

La 13 august 2018, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.78)

La 11 septembrie 2018, Primăria s. Costești a depus referință în care menționează că recursul declarat de către Sîrghi Evghenia nu se încadrează în prevederile legale, motiv pentru care urmează a fi declarat inadmisibil (f.d. 80-82).

În conformitate cu art. 434 alin. (1) CPC, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul înaintat de către Sîrghi Evghenia este declarat în termen, având în vedere faptul că, la dosar nu există probe care ar confirma faptul că recurenta ar fi recepționat decizia motivată din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

Prin încheierea din 10 octombrie 2018 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de către Sîrghi Evghenia a fost considerat admisibil și fără a se prejudicia fondul s-a dispus judecarea acestuia de către completul din 5 judecători.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Examinând recursul declarat, în limitele invocate și pe baza materialelor din dosar, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este depus în termen, întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și menținerea hotărârii din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În opinia Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

Studiind materialele dosarului în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, de a casa decizia Curții de Apel Chișinău din 06 martie 2018 și menținerea hotărârii din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În opinia Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, decizia instanței de apel nu poate fi menținută, deoarece concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu interpretarea eronată a normelor de drept material.

În conformitate cu art. 239 Codul de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Instanța își întemeiază hotărârea numai pe circumstanțele constatate nemijlocit de instanță și pe probele cercetate în ședință de judecată.

În conformitate cu art. 373 alin. (1) și (2) Codul de procedură civilă, instanța de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referințelor și obiecțiilor înaintate, legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în ceea ce privește constatarea circumstanțelor de fapt și aplicarea legii în primă instanță.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că concluzia instanței de apel este ilegală și neîntemeiată.

Or, din materialele cauzei se constată cu certitudine că, înaintând acțiunea în judecată împotriva Primăriei s. Costești, Sîrghi Evghenia a solicitat constatarea încălcării dreptului la petiționare și obligarea persoanelor abilitate din Primăria s. Costești să satisfacă cererea sa.

Prin urmare, în conformitate cu art. 1 alin. (2) al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată.

Conform art. 14 al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

În cazul în care organul emitent are un organ ierarhic superior, cererea prealabilă poate fi adresată, la alegerea petiționarului, fie organului emitent, fie organului ierarhic superior dacă legislația nu prevede altfel.

Termenul de 30 de zile specificat la alin.(1) nu se extinde asupra actului administrativ cu caracter normativ.

Reieșind din prevederile art. 16 alin. (1), al aceleiași legi, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ și nu este mulțumită de răspunsul primit la cererea prealabilă sau nu a primit nici un răspuns în termenul prevăzut de lege, este în drept să sesizeze instanța de contencios administrativ competentă pentru anularea, în tot sau în parte, a actului respectiv și repararea pagubei cauzate.

Totodată, conform art. 17 alin. (1) și (4) al aceleiași Legi, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, printr-un act administrativ va solicita, printr-o cerere prealabilă, autorității publice emitente, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia, în cazul în care legea nu dispune altfel.

Termenul de 30 de zile specificat la alin. (1) este termen de prescripție, iar termenul de 6 luni specificat la alin. (6) este termen de decădere.

În conformitate cu art. 2 al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, actul administrativ este o manifestare juridică unilaterală de voință, cu caracter normativ sau individual, din partea unei autorități publice în vederea organizării executării sau executării în concret a legii. Actului administrativ, în sensul prezentei legi, este asimilat contractul administrativ, precum și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri;

În sensul prezentei legi persoană vătămată într-un drept al său este orice persoană fizică sau juridică care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri.

Potrivit aceluiași articol, interes public este interesul apărat prin normele care reglementează organizarea și funcționarea instituțiilor publice și a altor persoane de drept public.

Totodată, în conformitate cu art. 3 al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, obiect al acțiunii în contenciosul administrativ îl constituie actele administrative, cu caracter normativ și individual, prin care este vătămat un drept recunoscut de lege al unei persoane, inclusiv al unui terț, emise de: autoritățile publice și autoritățile asimilate acestora în sensul prezentei legi; subdiviziunile autorităților publice; funcționarii din structurile specificate la lit. a) și b).

Obiect al acțiunii în contenciosul administrativ poate fi și nesoluționarea în termenul legal a unei cereri referitoare la un drept recunoscut de lege.

În acest context este de remarcat faptul că, se consideră nesoluționarea în termen legal a unei cereri, refuzul nejustificat al unei autorități publice de a primi o cerere referitoare la un drept recunoscut de lege sau faptul de a nu răspunde persoanei în termen de 30 de zile de la data înregistrării cererii de către autoritatea publică, dacă prin lege nu este prevăzut alt termen de soluționare a cererii. Refuzul de a elibera un certificat, o adeverință sau un oricare alt înscris, precum și refuzul de a furniza o informație sau de a asigura accesul liber la registrele publice aflate la dispoziția furnizorului de informație etc., de asemenea sunt asimilate actului administrativ.

La caz se atestă faptul că, Sîrghi Evghenia s-a adresat către Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni solicitând eliberarea unui act care ar confirma posesiunea actuală de fapt a proprietarilor terenurilor învecinate din cadrul teritoriului cu nr. XXXXX. Cererea a fost recepționată de Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni la data de 11 ianuarie 2017.

Conform art. 25 alin. (1) al Legii Contenciosului administrativ nr. 793-XIV din 10 februarie 2000, judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ admite acțiunea și anulează, în tot sau în parte, actul administrativ sau obligă pîrîtul să emită actul administrativ cerut de reclamant ori să elibereze un certificat, o adeverință sau oricare alt înscris, ori să înlăture încălcările pe care le-a comis, precum și dispune adjudecarea în contul reclamantului a despăgubirilor pentru întârzierea executării hotărârii.

Conform normei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, constată că Primăria s. Costești, r-nul Ialoveni nu a soluționat cererea în termenul legal de 30 de zile, prin aceasta încălcând prevederile legii supra enunțate, ceea ce întemeiază pretenția reclamantului privind obligarea de a se deplasa la fața locului a reprezentantului autorității publice locale pentru stabilirea

hotarelor terenului cu nr. cadastral XXXXX cu suprafața de 0,659 ha, amplasat în extravilanul s. Costești, r-l Ialoveni și întocmirea actului de stabilire a hotarelor.

Reieșind din limitele judecării recursului declarat de Sîrghi Evghenia, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că instanța de apel eronat a dispus respingerea acțiunii.

În circumstanțele menționate și conform normelor de drept enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău, neîntemeiată, deoarece contravine prevederilor legale, concluziile expuse în aceasta contravin circumstanțelor cauzei, iar litigiul a fost soluționat cu aplicarea eronată a normelor de drept material.

În consecință, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că soluția dată de prima instanță conform normelor de drept material enunțate este legală și întemeiată fiind cercetate pertinent probele administrate la materialele cauzei și corect soluționat litigiul dat.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, art. 445 alin. (3) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Sîrghi Evghenia.

Se casează decizia din 06 martie 2018 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 16 mai 2017 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Sîrghi Evghenia împotriva Primăriei s. Costești cu privire la constatarea încălcării dreptului la petiționare.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței, judecătorul:

Iulia Sîrcu

judecătorii:

Dumitru Visternicean

Nicolae Craiu

Dumitru Mardari

Galina Stratulat